

MAT-01300 Insinöörimatematiikka X 3 / Hirvonen

Tentti 20.06.2016

Ei laskimia tai kirjallista materiaalia. Kaavakokoelma kääntöpuolella.

Missään tehtävässä pelkän lopputuloksen esittäminen ei riitä, vaan vastauspaperin tulee sisältää päättely, jolla lopputulokseen päädytään.

1. (a) Laske

$$\int_0^1 x e^{-x} dx.$$

(b) Suppeneeko integraali?

$$\int_0^1 \frac{1}{1-x} dx$$

2. Ratkaise differentiaaliyhtälö

$$y'' + 2y' - 3y = 3e^x.$$

3. (a) Ratkaise alkuarvot tehtävä

$$y' = 6xy^2, \quad y(1) = \frac{1}{3}.$$

(b) Laske potenssisarjan avulla

$$\lim_{x \rightarrow \infty} x^2 \left(e^{-\frac{1}{x^2}} - 1 \right).$$

Varmuudeksi: eksponenttifunktion eksponenttina on $-\frac{1}{x^2}$.

4. Muodosta funktiolle $f(x) = \sqrt[3]{x}$ toisen asteen Taylorin polynomiapproksimaatio kehityskeskuksen $x = 8$ lähistöllä ja approksimoi sen avulla lukua $\sqrt[3]{10}$.

Insinöörimatematiikka X 3, kaavakokoelma

1. Integroimiskaavoja

$f(x)$	$\int f(x) dx$
$\tan x$	$-\ln \cos x + C$
$\frac{1}{\cos^2 x}$	$\tan x + C$
$\frac{1}{\sqrt{1-x^2}}$	$\arcsin x + C$
$\frac{1}{1+x^2}$	$\arctan x + C$
$\frac{1}{\sqrt{x^2+1}}$	$\operatorname{arsinh} x + C = \ln(x + \sqrt{x^2+1}) + C$
$\frac{1}{\sqrt{x^2-1}}$	$\operatorname{arcosh} x + C = \ln x + \sqrt{x^2-1} + C$
$\frac{1}{1-x^2}$	$\operatorname{artanh} x + C = \frac{1}{2} \ln \frac{x+1}{x-1} + C$

$$2. \int f'(x) g(x) dx = f(x) g(x) - \int f(x) g'(x) dx$$

$$3. s = \int_a^b \sqrt{1+f'(x)^2} dx, \quad A = 2\pi \int_a^b f(x) \sqrt{1+f'(x)^2} dx, \quad V = \pi \int_a^b f(x)^2 dx$$

$$4. f(x) = \sum_{k=0}^n \frac{f^{(k)}(c)}{k!} (x-c)^k + \frac{f^{(n+1)}(z)}{(n+1)!} (x-c)^{n+1}$$

5. Maclaurinin sarjoja:

$$\frac{1}{1-x} = 1 + x + x^2 + x^3 + \dots = \sum_{k=0}^{\infty} x^k \quad (-1 < x < 1)$$

$$e^x = 1 + x + \frac{x^2}{2!} + \frac{x^3}{3!} + \dots = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{x^k}{k!} \quad (x \in \mathbb{R})$$

$$\sin x = x - \frac{x^3}{3!} + \frac{x^5}{5!} - \frac{x^7}{7!} + \dots = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k+1)!} x^{2k+1} \quad (x \in \mathbb{R})$$

$$\cos x = 1 - \frac{x^2}{2!} + \frac{x^4}{4!} - \frac{x^6}{6!} + \dots = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{(-1)^k}{(2k)!} x^{2k} \quad (x \in \mathbb{R})$$